Natuurlijk Delfland
Postbus 133
2600 AC DELFT

NatuurlijkDelfland@knnv.nl
website: Delfland.knnv.nl
twitter: KNNVafdDelfland
facebook: KNNV-afdeling-Delfland
instagram: knnvafdelingdelfland

Nieuwsbrief 118
21 november 2021

Natuurlijk Delfland

Natuurlijk Delfland staat voor samenleven met de natuur

Het werkgebied omvat de gemeenten Westland, Midden-Delfland, Delft, Rijswijk (zuid), Ypenburg-Leidschenveen (Den Haag), Pijnacker-Nootdorp en Lansingerland.

Afdeling van de
Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging

VOORUITBLIK

Rubriek Lief en Leed
Leden die een geboorte meemaken, gaan trouwen, ziekenhuis opname, overledene in de directe kring. Stuur een bericht voor deze rubriek.

Thema voor 2021: zaaien en maaien Natuur inclusief betekent samenleven met de natuur. Dit alles met het hoofd, hart en handen, oftewel met kennis en passie en door het beschermen van de natuur.
klik hier voor meer informatie over het jaarthema

Soort van het Seizoen: hazen en konijnen
Kijk uit naar hazen en konijnen, fotografeer deze, Stuur deze op en eerdere ervaringen met deze prachtige dieren via natuurlijkdelfland@knnv.nl

14/11, haas gedood tijdens het maaien
Afgelopen week overigens ook weer een **haas** op de vlucht dood zien gaan in een tunnel van de N470 terwijl ze de kanten aan het maaien waren. Hetzelfde gebeurt bij het maaien van het riet met watervogels (twee jaar terug twee waterkippen met afgemaaide poten naar een dierenarts gebracht om in te laten slapen). Gemeente besteedt alles uit en de uitvoerders willen alleen meer snel snel snel en denken niet na. Hoort er gewoon bij, denken ze. Ze zouden daar beter beleid voor moeten maken. Bijvoorbeeld zorgen dat er even geen verkeer is en de beesten er eerst met stokken uitjagen, voordat ze maaien. Het zal niet gebeuren, alles draait om efficiency en geld.
Arjan Verspuy

24 november, 10:00 - 12:00 uur, studiegroep Paddenstoelen
Het doel van een studiegroep is om met elkaar heel veel te leren van paddenstoelen. Je hoeft niet direct grote kennis van dit onderwerp te hebben wel verwachten we een actieve deelname. Belangstellenden die kennis willen maken met de studiegroep worden uitgenodigd deze bijeenkomst bij te wonen. Als je wilt blijven komen is een lidmaatschap vereist. Opgeven is verplicht en vraag de locatie aan via paddenstoelen@delfland.knnv.nl

27 november 10:00 – ca 12:00 uur Studiegroep Lichenen (voorheen Kostmossen)
Verzamelplek: Kees Beeart
Het doel van een studiegroep is om met elkaar heel veel te leren van korstmossen. Je hoeft niet direct grote kennis van dit onderwerp te hebben wel verwachten we een actieve deelname. Belangstellenden die kennis willen maken met de studiegroep worden uitgenodigd deze bijeenkomst bij te wonen. Als je wilt blijven komen is een lidmaatschap vereist. Deze studiegroep staat open voor alle leden van de KNNV in Zuid-Holland. Opgeven is verplicht via korstmossen@delfland.knnv.nl

27 november, 13:00 – 14:00 uur veegactie en wat is de mooiste boom van de Wezelstraat?
Verzamelen Wezelstraat 38, Delft
Neem je eigen bezem mee, een blik is ook erg handig.
In de straat liggen hopen bladeren, die gaan we opvegen.

Kijk voor de activiteiten in het hele kwartaal op onze site
Want het programma wordt regelmatig aangevuld.
Klik hier

Lees twee nieuwe publicaties in onze kennisbank
Bomen kappen is kapitaalvernietiging, klik hier

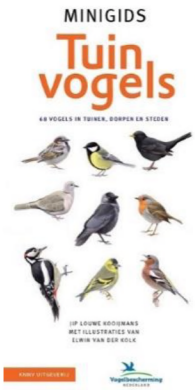
Bekijk en geef een reactie op de nieuwe site van de KNNV afdeling Natuurlijk Rotterdam
Klik hier

Tuintips
Winter is rusttijd in de natuur en voor jouw tuin. Laat plantresten en bladeren in de border rustig liggen. Zo beschermt en verrijkt je het bodemleven. Nadat het blad is gevallen kan je prima bomen en struiken (ver) planten. Bomen zijn in rust en verdampen nauwelijks water. De aarde kan op de nieuwe plek goed aansluiten rond de wortels zodat kans op verdrogen in het voorjaar kleiner is.

Sterrenhemel
24 november
03.57: De Maan staat 2,9° ten zuiden van Pollux, de helderste ster van het sterrenbeeld Tweelingen (+1,1m). De dichtste nadering vindt om 03:57 plaats, bij ons op een hoogte van 64° boven de zuidelijke horizon en is dus goed te zien. De Maan is voor 81% verlicht.
26 november
17.58: Vanavond is een overgang van Europa's schaduw en van de maan zelf over de planeetschijf van Jupiter voor een groot deel waar te nemen. Om 17:58 uur zien we het begin van de schaduwovergang op het moment dat Europa's schaduw op het oppervlak van Jupiter verschijnt, en duurt tot 20:47 uur, op het moment dat Europa's schaduw het Jupiteroppervlak weer verlaat. Tussen beide gebeurtenissen in is waar te nemen hoe Europa de Jupiterschijf verlaat (om 18:09 uur
27 november
01.36: De Maan staat 4,4° ten noorden van Regulus, de helderste ster van het sterrenbeeld Leeuw (+1,4m). De dichtste nadering vindt om 01:36 plaats, in de Lage Landen op 22° hoogte boven de horizon, in het oosten. De Maan is voor 55% verlicht.
13.28: De Maan is in de fase van Laatste Kwartier. De linker helft van de Maan is nu verlicht en de Maan is met name 's ochtends vroeg zichtbaar. Om de Maan te zien door een verrekijker of telescoop is de tijd rond (en met name na) Laatste Kwartier zeer geschikt. Op de grens tussen het verlichte en het donkere deel van de Maan gaat de Zon net onder. De lange schaduwen van de bergen en kraterranden brengen een extra diepte-effect met zich mee en de Maan is daarmee, bekeken door een verrekijker of telescoop, duidelijk meer dan een gladde schijf.

Afdelingswinkel, verkoopadres van de KNNV Uitgeverij en de Jeugdbondsuitgeverij
Bij KNNV uitgaven ontvangen leden 10% korting, bestel via natuurlijkDelfland@knnv.nl

Minigids Tuinvogels - set van 3
68 vogels in tuinen, dorpen en steden
Auteurs: Jip Louwe Kooijmans; met illustratries van Elwin van der Kolk
€ 20,85
Set van drie minigidsen - Deze vouwkaart helpt je bijna 70 algemene vogels herkennen die voorkomen in dorpen en steden, zowel in de tuin als in het park of in de gracht.

Melarium ons clubhuis
Het Melarium, natuurhuis voor natuur, bijen en kunst; een plek waar je natuur, rust, ruimte en inspiratie vindt. Er zijn twee gebruikers Natuurlijk Delfland (1ste verdieping) en de Imkervereniging Delft (begane grond). Het Melarium is te bereiken via de Thijsseweg 11 in Delft. Hier aan het einde van de Thijsseweg staat het straatnaambord Melariumpad (fiets/voetpad). Na 10 minuten lopen of 3 minuten fietsen zie je het Melarium. Voor verhuur voor groepen tot tien deelnemers neem contact op met de beheerder van het Melarium, 06 - 13 07 07 14, natuurlijkDelfland@knnv.nl.
Klik hier voor meer informatie

TERUGBLIK: Waarnemingen

Waarnemingen
Ook waarnemingen zonder foto's blijven welkom.
Wij gaan er vanuit dat je je waarneming zelf meldt via www.waarneming.nl

10/11, **schubbige bundelzwammen,** Hertenkamp, Margreet Hogeweg.

14/11, **knotszwammen,** Den Hoorn, Willemein Poot

15/11, een **populier** op boomgaard Hammenpoort heeft een paal van het hek ingegroeid.

16/11, **groot koolwitje rups**, Den Hoorn zoekend naar een plaats om te verpoppen, Willemein.

18/11, vanmorgen vroeg 2 uur 20 bijna **volle maan**, Lia Claus.

18/11, **blauwe reiger,** kerkpolder, Lia Claus.

18/11, **champignon,** Kerkpolder, Lia Claus.

18/11, **kleine wintervlinder man,** Den Hoorn, Willemein

18/11, **zwartbandspanner** Den Hoorn, Willemein

18/11, **vos** in achtertuin Botaniestraat, Delft, Piet Mourik.

15/11, 1 paarse korstzwam, 1 donzige korstzwam, 1 berkenridderzwam, 1 geelbruine plaatjeshoutzwam, 1 narcisridderzwam
1 gewoon donsvoetje, 1 zilveren ridderzwam, 1 nemastoma dentigerum, 1 kogelwerper, 1 zwervende akkerslak, 1 boerenknoopje
1 grote glansslak, natuurspeeltuin TU-wijk,
17/11, Eindelijk weer een **merel** in de tuin. Vogelbescherming en SOVON hebben 2022 uitgeroepen tot jaar van de merel. Haal die tegels uit je tuin en zet er struiken in. Weinig werk, veel natuur! Huub van 't Hart.
19/11, 1 egel, Delfgauw.

Jos zijn pad
In blok 37-16-33 - Delfgauw - zag ik op 17 november een groene specht langdurig op dezelfde plek in het gras pikken. Net alsof er geoefend werd voor het echte pikken in een boomstam komende lente?
Ik heb een paar maanden geleden een jonge groene specht op hetzelfde grasveld gezien.
Verder heb ik op 16 november op begraafplaats Iepenhof [blok 37-16-31 ??] een bloemstukje omgekeerd omdat er inmiddels wat water onderin het bakje zat. Ik ontdekte een naaktslak [longslak] die via waarneming.nl als Lehmannia valentiana herkend werd. Op Wikipedia blijkt deze naam al verouderd. Je moet hem nu als **Ambigolimax valentianus** 'aanspreken'. Exoot die sinds 1962 uit Portugal/Spanje in Nederland terecht is gekomen.
Ruim verspreid inmiddels volgens de verspreidingsatlas en helemaal niet bedreigd. In Nederland bekend als **Spaanse aardslak.**
Verder zat er ook nog een **tweetal larven** van ? in het water. De aardslak zat aan één van beiden vast. Maaltijd?
Ook de vruchten van de **clematisstruik** gefotografeerd. Bijzondere vorm al die 'krullen'.
Een tochtje over 'mijn pad' op 19 november leerde me dat er links en rechts van het fietspad flink gemaaid is. Kort gras aan beide kanten.
Bij zacht weer zal daar wel weer het een en ander gaan groeien .. en wellicht ook bloeien.
Een paar weken geleden – toen er nog niet zo resoluut gemaaid was – zag ik tot mijn kleine verwondering op het hele traject geen regenwormen
en slakken op het fietspad terwijl het toch de hele dag vochtig weer was geweest en de temperatuur boven de tien graden was. In de berm waren verspreid toen een aantal exemplaren van de **morgenster** te zien en wat minder **jacobskruiskruid**.
Ook heb ik toen in blok 30-55-55 een aantal exemplaren **herik** gezien. Het is niet allemaal raapzaad wat bloeit.
Op het meerkoetennest bij het sluisje Aan 't Verlaat [37-16-21] zitten al een aantal weken **geen meerkoeten**. Ook niet echt aanwezig in de directe omgeving. Wel zag ik deze week dat het nest een laag modder had gekregen. Is dit normaal?
Jos van Koppen

17/11, 37-16-33, **groene specht,** Delfgauw, Jos van Koppen.

16,11, **Spaanse aardslak,** Iepenhof-kerkhof Jos van Koppen.

16/11, **larven,** Iepenhof-kerkhof, Jos van Koppen.

16/11, bosrand, zaadpluis, Iepenhof-kerkhof, Jos van Koppen.

15/11, 30-55-55, **herik**, Van Weerden Poelmanpad, Jos van Koppen.

17/11, 37-16-21, modder op meerkoetennest sluisje Aan 't Verlaat, Jos van Koppen.

TERUGBLIK: Activiteiten

17/11, **ooievaarsnest** Haagweg 10, Monster, de takken zijn gezaagd tijdens het knotten in 's-Gravenzande.

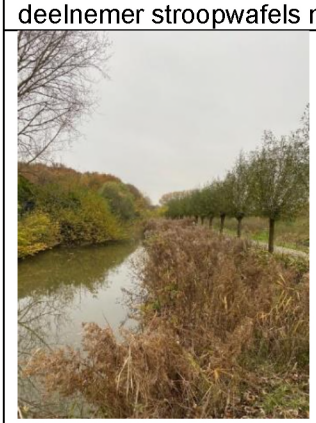

19/11, **paddenmotel,** kinderboerderij Tanthof, Nicole Veenendaal.

17 november, natuuronderzoek golf Duijnzicht, Wassenaar
Op verzoek van de KNNV afd. Den Haag ondersteunt Natuurlijk Delfland bij de opzet van het project en bij de soortgroep Vissen.

19/11, kinderboerderij Tanthof
We hebben het vorige week gebouwde paddenhotel afgebroken zoals verzocht en hebben nu een motel gebouwd in het stukje land naast de boom, richting sloot. Opening naar het zuiden zoals in de artikelen die Loes had doorgestuurd vermeldden. Omgekeerde terracotta plantenpotjes (geritseld bij mijn buurvrouwen, want had zelf alleen kunststof), een opening gemaakt door Willem en gevuld met bladeren. Stenen, takken en bladeren erop en eromheen. **Zie foto**.
De groep neemt een pauze qua werkzaamheden.
Nicoline Veenendaal

20 november 9:30 – 12:30 uur, wilgen knotten in Rijswijk
Met 14 vrouw en man sterk hebben we weer een grote berg werk verzet. Tijdens de koffie had een deelnemer stroopwafels mee. Super gezellig weer! Bedankt en tot over 2 weken. Wouter.

20/11, de **knotwilgen** in Rijswijk.

20/11, de **knotters** in Rijswijk.

20 november 9:30 – 12:30 uur, wilgen knotten in Westland
Op zaterdag 20 november is er in het Westland op twee locaties tegelijk gewerkt. Een groep van 8 doorgewinterde Westlandse knotters heeft geknot langs de grote vaart in ‘s Gravenzande. Helaas konden niet alle knotters daar de hele ochtend doorwerken. Arie verloor zijn evenwicht toen hij een verhangende tak boven het water wilde afzagen en belande in de vaart. Gelukkig kon hij er op eigen kracht uit komen en is eerder naar huis gegaan voor een warme douche.
Ook is er in de omgeving van de grote vaart door 4 vrijwilligers een aantal zakken zwerfvuil geraapt onder leiding van “De schoonmoeder van het Westland” van BieKlien
In Naaldwijk is er geknot langs de parkeerplaats van Westlandia door 10 leden van de Lions Club Westland. Dit is een club van ondernemers die de samenleving vooruit helpt door fondsen te werven en goede doelen te financieren of door fysiek de handen uit de mouwen te steken, zoals dit keer door te helpen met knotten.
Totaal zijn er op beide locaties samen 21 zware wilgen geknot. Bert Bentvelsen.

Knotten aan de Nieuwe Vaart, Heleen Verduiin

De knotploeg, Danny Taheij

20 november, 10:00 – 12:30 uur, wilgen knotten in Delft Abtswoudse Bos Midden en West
Enorme opkomst van 29 mensen.
Voor de begeleiders was het even schrikken. Er waren 29 knotters aanwezig. Snel verdeeld over twee geriefhoutbosjes. In Abtswoudse Bos Midden een groep van 22 mensen. Zie foto Frank Herfs. Hier was het bosje al klaar bij de koffie om 11.30 uur. Voordeel dat er genoeg tijd was om even bij te kletsen. Dik heeft hier de **rode kelkzwam** gefotografeerd. In het andere bosje in Abtswoudse Bos West gingen 7 mensen aan het werk om dit af te maken. Zie foto Bruun van der Steuijt. De koffie was snel op dat Ineke van ’t Hart moet snel bijzetten. Ook de koeken waren in een wip verdwenen.
Huub van ’t Hart.

20/11, **knotters** Abtswoudse bos midden, Frank Herfs

20/11, **ander bosje**, Bruun vd Steuijt.

20 november, 11:00- 11:45 uur, project Ringslangen in Delfland
Er was een zoombijeenkomst met de deelnemers. Er zijn geen ringslangen gesignaleerd en plannen gemaakt om volgend jaar verder te gaan met onderzoek, educatie en bescherming.

20 november, 14:00 – 16:00 uur, presentatie Natuur in 2021 en in 2022
Door corona is het een zoombijeenkomst geworden.
Er waren bijdragen van Cor Nonhof (inventarisaties), Bart Hendriks (assimilatieverlichting), André Jongeling (paddenstoelen op de Hammenpoort), Marian Barendtszen Wezeltuin en verre omstreken), Marijke Heijne en Geert van Poelgeest.
De data en onderwerpen voor het jaarthema en het natuurcafé zijn gepresenteerd en aangevuld.
Tijdens een eerder interview vroeg een journalist van de omroep Delft “Doen jullie nog wat met de diverse bijdragen?”. Deze vraag wordt met ja beantwoord er komt en totale powerpoint die we gaan vertonen en op de website zetten.

Als je niet langer op de hoogte gehouden wilt worden stuur een email aan:
nieuwsbrief.delfland-request@knnv.nl?subject=unsubscribe
Verstuur een lege email, zonder daar iets aan te veranderen.

De Nieuwsbrief wordt gemaakt door de volgende personen
Kees van der Kraan, verwerken van inzendingen
Marian Barendtszen, e.a., de juiste benaming van soorten
Anna Kreffer, Soort van het Seizoen.
Louis van der Meijden, Tuintips
Huub van 't Hart, secretaris Natuurbescherming
Geert van Poelgeest, eindredactie en versturen
Het redactieadres is natuurlijkDelfland@knnv.nl zie ook briefhoofd.

TIPS

Waterkwaliteit Delfland
klik hier

de EU fractie van de Groenen groenlinks vragen steun voor wijziging landbouwbeleid
klik hier

ICES wil dat de palingvisserij helemaal stopt
klik hier

Het afzien van de aal. 'Een vangstverbod wordt ingewikkeld'
klik hier

Wij helpen je
uit te vliegen.

Om te genieten van de natuur. Of om haar te bestuderen en te beschermen. Natuurlijk Delfland maakt je wegwijs in de natuur.

Natuurlijk Delfland

delfland.knnv.nl

Natuurlijk Delfland is een actieve natuurvereniging.
Geef onze club draagvlak met je lidmaatschap.
INSCHRIJFFORMULIER

Delen mag
We vinden het fijn als je deze nieuwsbrief deelt met vrienden en bekenden die geïnteresseerd zijn in thema's als natuurstudie, natuureducatie en natuurbescherming in Delfland.